

प्रपत्र ब

पंचायत समिती / प्र.अ.यनवा, प्राथमिक शिक्षण येवज

शाळांमध्ये ठपलव करायच्या मूलभूत सोयी-सुविधासंदर्भात सधारित निकष
(आरटीई मान्यता व भुतनीकरण कालावधी दिनांक ०१/०४/२०२५ ते दिनांक ३१/०३/२०२८
शासन निर्णय दिनांक २९ जून २०१३ च्या निकषनुसार)

अ.क्र	सुविधा	निकष
१	स्वच्छतागृह (अ) मुलींसाठी १) मूतारी २) शौचालय	(१) ६० विद्यार्थ्यांपर्यंत १ युनिट (२ मुता-या व १ शौचालय) (२) ६० ते १२० विद्यार्थ्यांसंख्या असल्यास १ युनिट (३ मुता-या १ शौचालय) (३) पुढील प्रत्येक ३० विद्यार्थ्यांमागे १ अतिरिक्त मूतारी आणि १०० विद्यार्थ्यांमागे १ अतिरिक्त शौचालय
२	(ब) मुलांसाठी १) मूतारी २) शौचालय	(१) ६० विद्यार्थ्यांपर्यंत १ युनिट (२ मुता-या व १ शौचालय) (२) ६० ते १२० विद्यार्थ्यांसंख्या असल्यास, १ युनिट (३ मुता-या, १ शौचालय) (३) पुढील प्रत्येक ३० विद्यार्थ्यांमागे १ अतिरिक्त मूतारी आणि १०० विद्यार्थ्यांमागे १ अतिरिक्त शौचालय.
३	रॅम्प (उताराचा रस्ता)	उताराच्या रस्त्याचा उतार किमान १.१२ यानुसार असावा व पृष्ठभाग हा गुळगुळीत नसावा. तसेच उताराच्या रस्त्याची किमान रुंदी १.२ मी. असावी व त्याच्या दोन्ही बाजूला दोन फूट रुंदीचे कटडे (Hand rail) असावे.
४	पिण्याच्या पाण्याची सुविधा	गावातील ठपलव पाण्याच्या स्रोतामधून अन्न शिजविण्यासाठी प्रति विद्यार्थी २ लिटर स्वच्छतेसाठी प्रति विद्यार्थी ५ लिटर तसेच पिण्याकरिता प्रति विद्यार्थी २ लिटरप्रमाणे पाणी आवश्यक आहे. त्यानुसार विद्यार्थी संख्या विचारात घेऊन पिण्याच्या पाण्याची साठवण दररोज करावी. गावात सार्वजनिक पाणी पुरवठा योजनेद्वारे पाणी ठपलव होत असल्यास किंवा नदी/तलाव/बोअरवेलवरून विद्युत पंपाद्वारे शाळेला पिण्याचे पाणी ठपलव होत असल्यास किमान २००० लिटर पाण्याची क्षमता असलेली साठवण टाकी असावी. व पहिल्या ६० विद्यार्थ्यांसाठी किमान २ नळजोडण्या असाव्यात, (IS code ४३३८-१९९०) व त्यापुढील प्रत्येक ३० विद्यार्थ्यांसाठी १ नळजोडणी असावी.
५	संरक्षक भित (आवाराभित)	(१) प्रत्येक शाळेला प्रवेशद्वारासह संरक्षक भित असावी. (२) पक्की - संरक्षक भित शक्य नाही तेथे तारेची कुंपण, डिडोनिया/मॅहदी सारख्या यनस्पतीचे कुंपण (Green Fencing) असावे. (३) जेथे वाहतूकीचा रस्ता, जंगली श्वापदे, कॅनॉल, ओढा, नदी असे अडथळे आहेत तेथे पक्की संरक्षक भित असावी. (४) आवार भितीची रुंदी जमिनीपासून किमान सहा फूट असावी. व प्रवेशद्वार १० फूट रुंद असावे. (५) शाळेच्या आवारामध्ये निलगिरी, सुठ, गुलमोहर व कडुलिंबू यासारख्या मोठ्या झाडांची लागवड सायलीसाठी करावी.

ABC

HEAD-MISTRESS

HIGHER SECONDARY SCHOOL

अ.क्र	सुविधा	निकर्ष
६	खर्चपात गा	(१) विद्यार्थी पटपरीक्षा (एगता १ ली ते ८ वी पर्यंत) १०० पेक्षा कमी असल्यास (Type A किमान क्षेत्रफळ ११.९७ चौ.मी.) (२) विद्यार्थी पटपरीक्षा १०० ते २०० असल्यास (Type B किमान क्षेत्रफळ १८.०४ चौ.मी.) (३) विद्यार्थी पटपरीक्षा २०० पेक्षा जास्त संख्या असल्यास (Type C किमान क्षेत्रफळ २७.५८ चौ.मी.)
७	प्रपालय	(१) प्रति विद्यार्थी ५ पुस्तके प्रमाणे
८	खेळाचे मैदान	राष्ट्रीय भवन निर्माण संहिता २००५ अन्वये ५०० विद्यार्थी संख्या असलेल्या शाळांमध्ये जागेच्या उपलब्धतेनुसार क्रिडांगणाचे क्षेत्र २००० चौ.मी.इतके असावे. तसेच शाळेतील विद्यार्थी संख्या कमी असल्यास १८ मीटर x ३६ मीटर = ६४८ चौ.मी.इतके किमान क्षेत्रफळाचे क्रिडांगण असावे.
९	विद्यार्थी शिक्षक प्रमाण	प्राथमिक इ.१ ली ते ५ वी पर्यंतच्या ३० विद्यार्थ्यां मागे १ शिक्षक उच्च प्राथमिक इ.६ वी ते ८ वी साठी ३५ विद्यार्थ्यां मागे १ शिक्षक
१०	शाळा वर्ग खोली प्रमाण	केंद्र शासनाचे मार्गदर्शक सूचनेनुसार प्राथमिक शाळेतील ३० विद्यार्थी संख्या व उच्च प्राथमिक शाळेतील ३५ विद्यार्थ्यांकरिता स्वतंत्र वर्ग खोली (४९० squarefeet carpet area with verandah) असावी. तसेच वर्गखोलीचे बांधकाम पक्के असावे व वर्गखोलीत विद्युतीकरण व फळा तसेच खेळती हवा राहाणेस्तव पुरेश्या खिडक्या असाव्यात. सर्व वर्ग खोल्याचे बांधकाम पक्के व भूकंपरोधक (RCC frame structure) असणे आवश्यक असून छत पक्के (RCC Slab) असावे.

सूचना :- प्रत्येक शाळांची मुलभूत सुविधानुसार प्रत्यक्षात नियमानुसार निकर्षात नमुद केल्याप्रमाणे भौतिक सुविधा आहेत किवा नाही याबबत स्पष्टपणे उल्लेख करणे कायदेशीर आवश्यक आहे.

केंद्र प्रमुखाची नांव व सही शिक्षण विस्तार अधिकारी नांव व सही शिक्षणाधिकारी नांव व सही

HEAD MISTRESS
MAVCHARAT ENGLISH MEDIUM SCHOOL